

Szeged polgársága és munkássága ismét hitet tett a Szövetkezett Városi Balpárt mellett

Dr. Szabó László és Pásztor József felszólalása

A csütörtök esti pártvacsorán lelkesen ünnepelték az ellenzéki megmozdulást

(A Délmagyarország munkatársától)
A Szövetkezett Városi Balpárt csütörtökön este pártvacsorát rendezett a Belvárosi Étteremben. A gyűlésnek — amelyen hatalmas számban jelentek meg a polgárság és a munkásság széles tömegei — különös jelentőséget adott dr. Szabó László professzor általános érdeklődéssel várt és

kísért beszéde. A megjelentek ismét hitet tettek az impozáns ellenzéki megmozdulás mellett és lelkesen ünnepelték a Szövetkezett Városi Balpárt bátor harcát és férfias kiállását. A pártvacsora lendítő hitet és töretlen energiát adott az elkövetkezendő törvényhatósági választásokra.

Az első felszólaló dr. Szabó László volt.

Dr. Szabó László

egyeteml magántanár, nehogy valaki megelőzze ebben, maga tette fel azt a kérdést, hogy neki, mint budapesti illetőségű polgárnak, vajon van-e joga a szegedi városi politikába beleszólni? (Közbeküldetés: Van! Van!)

— Azt hiszem, jogom van ehhez, mondotta, mert ha elszármaztam is Szegedről, szülővárosom ügyeit a fővárosi, sőt a külföldi sajtóban is mindig meleg szeretettel karoltam fel, valahányszor alkalmam volt rá. Jogom van a felszólaláshoz azon a címen is, hogy a felsővárosi Gyevi-, a Deszkás- és a rókusi temetőbe hiteles adatok szerint hatvannégy elődöm van eltemetve. Nekem nem idegen ez a város, amelynek a Temesváryak mellett az én családom a legrégebbi lakosa és mindenki más csak későbbi jövevény. (Éljenzés.)

El a személyeskedéssel

— Látom az újságokból és értem a beszédekéből, hogy a választási küzdelem már bizonyos hullámokat ver és feltétlenül egyetértek Wimmer Fülöp urral abban, hogy ebből a küzdelemből zárjuk ki a személyeskedést. De, sajnos, az öreg ur vizet prédikál és bort iszik, mert személyeskedő támadást intéz Dettre barátom iránt, mikor azt írja róla, hogy az ő »biztos tudomása szerint« Dettre azért haragszik, mert a Nagyszeged Párt liberális csoportja nem jelölte. Ha ez nem személyeskedés, akkor semmi sem az, sőt nemcsak személyeskedés, hanem oly gyanúsítás is van benne, amely ellen Dettre barátom méltán tiltakozhatik.

— Wimmer elnök urnak azon a nyilatkozatán, amelyben Dettre barátunkat a polgári front védelmére alkalmatlannak nyilvánította, igen csodálkoztam, mert ezt másként érteni nem lehet, mint úgy, hogy ő Dettre Jánost polgári szempontból megbízhatatlannak, vagy mondjuk ki nyíltan: szocialistának tartja. Eszembe jut, hogy egyszer egy fiatal tanítónő ismerősöm elpanaszolta nekem, hogy milyen kellemetlen helyzetbe került az elemi leányiskola első osztályában. Tanítás közben egy kisleány felugrott:

— Tanító néni, kérem, a Kovács disznóságot mondott!

A kisasszony meg akarta nyugtatni a gyerekeket és odaszólt a bevádolt kisleányhoz:

— Kovács, nem szabad illetlenséget mondani!

A panaszos azonban tovább lármázott:

— De tanító néni, kérem, a Kovács borzasztóan nagy disznóságot mondott!

A helyzet oly komollyá vált, hogy most már nem lehetett eltussolni. Mit csináljon a szegény tanító néni? Ha megkérdezi, hogy mi volt az a borzasztó disznóság, még botrány lesz a dologból. Viszont tenni kellett valamit a fegyelem érdekében.

— Gyere csak ide az asztalhoz! — mondotta a tanító néni a panaszkodó kisleánynak. Most hajolj ide a fülemhez és sugd meg nekem, de úgy, hogy más ne hallja, hogy mi volt az a borzasztó disznóság, amit a Kovács mondott?

A kisleány odahajolt a tanítókisasszony föléhez és szepegeve sugta:

— Azt mondta a Kovács, hogy azt mondta, hogy »te zsidó!« (Nagy derűtség.)

— Hát tisztelt Uraim, én nem tudom, hogy ez a mi kedves barátunk, Dettre János, szocialista-e vagy kálmista, de azt tudom, hogy amit Wimmer elnök ur most a fülünkbe sugott arról, hogy Dettre a polgári frontnak milyen borzasztóan nagy veszedelme, én benem csak derűtséget keltett.

Az elvhűség

— És én mulatságosnak tartom azt is, hogy Wimmer ur és társai azt mondják magukról, hogy ők a jelenlegi kormányt »kikartóan elszánt ellenzéke« és hogy ellenzéki elveiket csak most ez egyszer, egyetlen egyszer függesztik fel, csak a választások idejére. Az elvhűségnek ez a formája eszembe juttatja azt a menyecskét, aki kikartóan elszánt hűséget esküdött a férjének s egy végzetes találkán jellemzősáradan kijelentette az udvarlójának, hogy házastársi hűségét csak most ez egyszer, egyetlen egyszer és kivételesen függeszti fel és azután majd megint elszántan hű fog lenni a férjéhez. (Nagy derűtség.)

— Meglepetve látom azt is, hogy most egyszerre milyen sok a liberális ember Szegeden. Volt idő, amikor az urak nem igen döngtették a mellüket, hogy milyen liberális emberek, hanem amikor fel kellett volna szólalni a közszabadságok védelmére, akkor ezzel a sokat emlegett »kikartó elszántsággal« hallgattak. Hála Istennek, már nemcsak liberálisok vannak, hanem valódi és legvalódi liberálisok is, akik a többieket álliberálisoknak nyílvánítják, mindehsetre minket is. Az bizonyos, hogy mi a liberálisizmusunk nevében nem kívánunk semmit, még polgártársaink bizalmát sem, mert az vagy megvan és akkor nem kell kérni, vagy nincs meg és akkor nem lehet az ellenfél támadása után megszerzeni. Anélkül, hogy a részletekbe bocsájtkoznám, hivatkozom arra, hogy egy bizonyos időpontig Szeged volt Magyarország legliberálisabb és legtoleránsabb városa, melynek társadalmi békéjét nem zavarta meg semmi és senki. Azok a polgári elemek, melyek a szövetkezett balpártban tömörülnek, ennek a békének a hívei, a békeséghez pedig más uton,

Pásztor József beszéde

Pásztor József beszédét azzal kezdte, hogy nehéz szerepe van, amikor Szabó László után kell beszélnie, hogy betegsége hosszú ideig távollattartotta a közügyektől és hogy felszólalásában eddigi magatartásának indokolását és már is bekövetkezett igazolását tárja fel. Ezután így folytatta:

Az örökös tagok

— Kezdjük azzal a csendes lefolyású nyári közgyűléssel, amely megválasztott öt örökös tagot, akik valamennyien egységspártiak. Ezen a pártpolitikai korláton belül nem feledkeztek meg az egyetemről, amelynek első rektora az öt örökös tag között van. Nem feledkeztek meg gróf Teleki Pál Szegeden szerzett közéleti érdemeiről, teljesen

mint a jogegyenlőségnek útján eljutni nem lehet.

Demokrácia és szabadság!

— A jogegyenlőségnek az útja pedig nem más, mint a demokráciának és a szabadságnak útja. Azt mondja Wimmer ur, hogy ő demokráciát nem tanul a mi tisztelt Dettre barátunktól. Igaza van neki, meg vagyok róla győződve, hogy Wimmer ur jó demokrata, hiszen nem is jól állna neki, ha arisztokrata akarna lenni. A demokrácia azonban nagyon sokféle; van kisbankó, nagybankó és hamisbankó. Miután majdnem minden ember mást meg más ért demokráciát alatt, én ezt a szót nem igen szoktam használni, — leszoktam róla Hajduböszörményben 1901-ben. (Halljuk! Halljuk!) Néhai Benedek János barátom akkor még nem volt képviselő, de már szeretett volna képviselő lenni és kinézte magának a hajduböszörményi kerületet. Folyton nyaggatta Vázsonyi Vilmost, hogy jöjjön le Böszörménybe a demokrata pártot megszervezni. Egy vasárnapra Vázsonyi és vezérkara meg is ígérte lejövetelét, Benedek Jancsi óriási nemzeliszínű plakátokat nyomtatott: *Jönnék a demokrata vezérek! Fogadjuk őket ünnepélyesen a pályaudvaron!* Az egész Böszörmény kiment a vasúti állomásra, még a vagonok tejet és a kerítéseken is szorongtak a kíváncsi böszörményiek. Megjött a vonat, kiszállt belőle Vázsonyi, majd Pethő Sándor, Bródy Ernő és összes szakállával az öreg Leitner Adolf. A böszörményiek egymásra néztek:

— Ajnye komám, hát ezek azok a demokraták?

— Csakugyan ezek, felelte Benedek Jancsi.

— Szakasztott olyanok, mint a zsidók, felelték a várakozásukban csalódott böszörményiek. (Óriási derűtség.)

— Hát a demokrácia, tisztelt Uraim, nem valami egzotikus vadállat, hanem egyszerű és rövid kifejezése annak, hogy az államot a nép alkotja és hogy a népnek vannak bizonyos elidegeníthetetlen jogai, mint amilyenek az élethez, a tisztességes megélhetéshez, a boldoguláshoz való jog, a hitünkhöz és a szülőföldünkhöz való jog, a titkos és szabad szavazásban megnyilatkozó önrendelkezési jog, a közérdeknek és a jogos magánérdeknek védelmében a szólás, írás és nyomtatás joga, az egyesülés és szervezkedés joga a közérdeknek és a jogos magánérdeknek védelmére. (Éljenzés és taps.)

— Hallom egyes felületes gondolkozású emberektől, hogy a szövetkezett balpárt mindenestre kisebbség lesz az új közgyűlésben, ezért tehát nem érdemes küzdeni. Nekem más a véleményem. A városok autonómiája egyre szűkül és közszabadságainkról mindent lehet mondani, csak azt nem, hogy egyre bővülnek. Be kell menni a közgyűlésbe még akkor is, ha oda csak egy embert tudnak is bejuttatni, — azért, hogy aki bejut, az ott folyton és folyton kérdezze meg: »Mi van a népnek önrendelkezési jogával? Hova tették az autonómiánkat? Adják nekünk vissza!« Ez a célja és az értelme a választási harcnak, — azt hiszem, ez a szövetkezett balpártnak szelleme és azért jöttem most haza, hogy ezt a törekvést gyenge erőmmel én is támogassam. (Zajos éljenzés és taps.)

megfeledeztek, azonban — bizonyára az ő kedvéért — a törvénynek arról az intenciójáról, hogy

az örökös tagokat elsősorban helybeliek sorából kell választani

és teljesen megfeledeztek arról, hogy gróf Teleki Pál érdemeit illetően a lakosság igen tekintélyes rétegei legalább is nem osztják a jelölő választmány és a közgyűlés többségének véleményét. Meg kell mondani, hogy

gróf Teleki Pál jelölésével szemben frontot kellett volna csinálni és nem lett volna szabad engedni, hogy a fajvédő elméleti mánásait egyhangulag válassza meg örökös tagnak a szegedi közgyűlés.

(Viharos éljenzés.)